

Terrícola. El relat d'una aventura editorial

 quaderndelesidees.press/terricola-el-relat-duna-aventura-editorial/

October 6, 2015



Imatge: Fromcancun terricola. Llibres de la Frau, nova col·lecció.

Volíem conèixer de primera mà què significa tirar endavant en el context actual una editorial de petites dimensions de negoci, però que aposta pel risc i l'originalitat. Joan Duran i Esteve Plantada, els dos poetes que hi ha darrera d'Editorial Terrícola, ens ho expliquen en l'article següent.

Malgrat que el panorama de l'edició de poesia catalana hagi canviat de paradigma en els darrers anys, l'eclosió —discreta però decidida— de l'Editorial Terrícola s'esdevingué sense premeditació ni càlculs. D'una forma natural, espontània. Però sense que cap d'aquests qualificatius desbanqués la voluntat ferma i seriosa de contribuir, des del paper que podem arribar a interpretar, a muscular el sistema literari en la nostra llengua. Gairebé sense voler-ho, Terrícola ha esdevingut un projecte singular, justament perquè és una editorial que neix de la passió lectora i de la passió pels llibres, tant en

allò que n'és el format físic com en les meravelles que contenen a l'interior. Un projecte singular, cuinat a foc lent, que medita cada passa i que no entendria la tasca editorial com un mer tràmit per omplir el catàleg.

Terrícola és una editorial compromesa amb el disseny, amb la qualitat, amb la proximitat, amb l'optimització de recursos i amb el respecte vers els materials que empra. I només fa poesia. Terrícola s'inicià amb l'edició de tres *plaquettes*: eren llibres menuts que, un cop llegits, es podien plantar i germinaven. Per donar continuïtat a aquest projecte —les *Plaquettes Infinitessimals*—, a cavall entre l'edició de poesia i el disseny d'un objecte artístic que també dialogués amb el lector des d'una revolució dels sentits, vam editar tres *plaquettes* que embolcallaven les ampolles de vi que el Celler Bàrbara Forés va maridar amb cada una de les obres.

A poc temps de presentar-nos en societat amb aquesta col·lecció, vam llançar-nos a la piscina de l'edició de poemaris. Els *Llibres de l'Afrau* van néixer amb ganes d'aportar coses interessants al ric i divers panorama literari català, i actualment ja n'hem presentat cinc números. El disseny dels llibres, un dels pilars de l'editorial i obra de l'estudi Can Cun, hem procurat que sigui acurat i ens singularitzi: amb cop sec a la portada, paper de la millor qualitat (que segueix un procés ecològic) i detalls com el color de tinta, la tipografia i un cartell o un altre element artístic que cobreix la portada i es ven amb el llibre, amb obres d'altres artistes que interactuen amb l'obra i el discurs de l'autor editat. Finalment, i amb la voluntat d'obrir-nos a projectes editorials més eclèctics o inclassificables, recentment hem obert una nova col·lecció de llibres, *Fora d'òrbita*, que ja compta amb una antologia i una reedició d'un dels primers llibres d'Enric Casasses.

Digueu-ne egoisme o hedonisme, però des de Terrícola publiquem els llibres que volem llegir, els llibres que volem estimar, els poetes que desitgem que coneguem. I ho fem com una necessitat quasi vital. I és per això que hi aboquem, en la nostra tasca, quelcom que també va una mica més enllà del fet de deixar la lletra impresa damunt d'un suport físic: procurem ser proactius a l'hora de dur arreu els poetes i els llibres. Per acompanyar-los en les rutes que condueixen allò que a nosaltres ens emociona —els poemes, l'afany del poeta, la relació que establím entre autors, editors, dissenyadors...— a les geografies íntimes de tants lectors com ens sigui possible d'arribar.

No hi som pas sols, per sort, en aquesta empresa. D'altres editorials *petites* —i col·loquem les cometes per deixar ben clar que aquí ens referim, només, al discret volum de



capital que podem arribar a moure— ens han precedit, o bé ens acompanyen, en aquesta singladura. Des d'estètiques diverses, particularitats geogràfiques allunyades i objectius i ritmes d'edició diferents, editorials com **LaBreu**, **Adia**, **el Buc**, **Cafè Central** o **Edicions Poncianes** —per citar-ne unes quantes però sabent que la llista és més extensa— conformen aquest paisatge, avui frondós, que procura per la difusió de la poesia catalana. Una mena d'edifici aixecat a moltes mans que aixopluga i, alhora, cobreix amb teules i amb un deix de valentia, la intempèrie en què el fracàs del clàssic sistema editorial català havia anat relegant, lentament, els poetes. Procurarem, amb humilitat i des de l'experiència que, de moment, atresorem, analitzar-ho.

Hi ha una realitat ben clara i incontrovertida: no deixa de ser simptomàtic que, quasi a l'ensem, diverses persones o equips de lectors i escriptors hagin decidit —sobretot des de fa poc més d'una dècada— vestir-se amb el «trajo» d'editor. El motiu creiem que és evident: la manca d'interès i de risc que les «grans» empreses editorials —entengueu: les que realment es mouen per previsió de negoci— havien anat mostrant envers la poesia, i que s'ha materialitzat amb el tancament de col·leccions històriques o bé amb la reducció del seu avenç a nivells merament testimonials. Les conseqüències d'aquesta realitat no van tardar a deixar-se notar: a mesura que traspuava, entre el gremi de poetes i de lectors de poesia, una sensació de desinterès envers els creadors —tant clàssics com contemporanis— i d'aprimament de l'estructura que els hauria de procurar la difusió i el reconeixement de la tasca literària, tota una reacció contestatària anava aflorant des dels propis terrenys dels qui n'acusaven la mancança. En aquest punt, la conclusió creiem que és ben clara i inequívoca: el moviment de base de la nostra cultura segueix exhibint, quan les coses van mal dades, aquella salut de ferro que n'ha procurat, al llarg de decennis i de segles, la pervivència malgrat les vicissituds de tota mena. Ja siguin polítiques o de factura econòmica.



Que la poesia, com a producte en forma de llibre, es ven poc, és una veritat només a mitges. Perquè depèn de quin pes escollim per a col·locar-lo a l'altre costat de la balança d'aquesta comparativa. Potser ens esgarrifem en comparar els beneficis que reporten l'edició d'un llibre d'autoajuda amb la d'un poemari d'algun poeta dels més reconeguts, però no si posem la poesia al nivell, per exemple, del volum de vendes d'un producte artístic, la cosa canvia de totes totes i ens ajuda a situar la poesia entre els paràmetres que li són naturals. La poesia és una de les arts que més necessita de l'ímpetu agosarat dels editors, i d'un públic fidelitzat i qualitatiu. La poesia necessita que els llibres

publicats no siguin part d'un complex estudi industrial o de mercat, sinó baules d'una cosa molt més intangible i que ens connecta amb la immaterialitat. D'això va la cosa, i això volem que els llibres de Terrícola aportin al sector independent.

En aquest sentit, és obvi que l'objectiu d'un editor de poesia —almenys, el nostre— no és, ni de lluny, el de fer massa caixa. Més aviat, el mou un cúmulo d'interessos que pivoten, tots, al voltant de tot un altre conjunt de motivacions. D'entre les quals, una de principal: la de procurar, amb el trepant de la paraula poètica, fer forat en la societat on li ha tocat militar. És a dir, el de ser una de les peces de rellotgeria que, tot i menudes, empenyen amb exquisidesa el temps de ser més savis per viure i entendre el món amb profunditat i plenitud. Llavors, potser la poesia ha de moure's per unes coordenades d'edició i de difusió que, decididament, defugin la mirada mercantilista més freda i cantelluda per deixar-se agombolar per uns canals payoutats per valors com la proximitat i la militància cultural.

Només així té sentit la nostra tasca, i així omplim de veritat la nostra il·lusió. Ens agrada fer llibres, perquè creiem que hi ha obres que necessiten l'impuls i el recolzament de ser escampades. Som els transmissors d'un bé escàs, d'un motor que passa inadvertit, d'una lògica que necessita fe, d'un adéu que viu en cada nova descoberta. I, per això, ens movem als marges de l'edició massiva, perquè sabem que la joia és compartir aquests trossos minúsculs de saviesa, aquests feixos d'il·luminació o aquests ressons del batec del món. Perquè l'alta cultura és feta per totes aquestes petites sumes de passions, tan ínfimes que semblen imperceptibles, tan mínimes que cal assenyalar-les amb delit.

Joan Duran i Esteve Plantada

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

- **Joan Duran**

Poeta, escriptor i doctor en bioquímica. Ha publicat els poemaris Zoòtrop (Publicacions de la UAB, 1998), Kore (Cossetània Edicions, 2001) Nix, (Arola Editors, 2004), Domèstica veritat (Pagès Editors, 2007), Natural delit (Edicions del Salobre, 2010), Extrema llum (Pagès Editors, 2014) i Matèria fosca (Moll, 2014). Paral·lelament ha publicat dues plaquettes, [...]

[Llegir més](#)

- Esteve Plantada

Poeta, crític i periodista. Ha publicat els poemaris *A l'ombra dels violins* (La Magrana, 1997, Premi Amadeu Oller 1997), *Oblidar* (Emboscall, 2003), *Temporari* (Tarafa, 2006, Premi Omnium Cultural del Vallès Oriental), *Els Llops* (La Garua, 2009) i *Fosca límit* (AdiA Edicions, 2015). Exerceix o bé ha exercit la crítica literària a [...]

Llegir més

